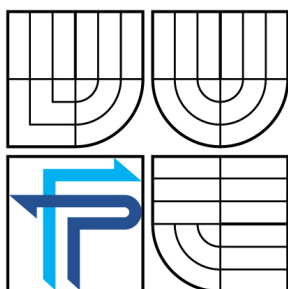


VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY



FAKULTA PODNIKATELSKÁ

ÚSTAV FINANCÍ (ÚF)

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

INSTITUTE OF FINANCES

DAŇOVÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY ZAHÁJENÍ ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ

TAX AND LEGAL ASPECTS AT THE START OF TRADING

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

LENKA KUŽNIAROVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA

BRNO 2007

Vysoká škola: Vysoké učení technické v Brně
Fakulta: podnikatelská

Akademický rok: 2006/2007
Ústav: financí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Kužniarová

6202R006 - Daňové poradenství

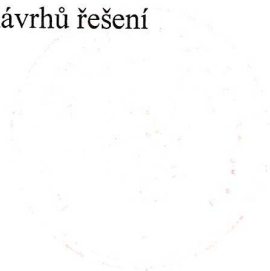
Ředitel ústavu v souladu se zákonem č. 111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů Vám zadává bakalářskou práci s názvem:

Daňové a právní aspekty zahájení živnostenského podnikání

Tax and Legal Aspects at the Start of Trading

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, efektivnost návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy



Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Rozsah grafických prací:

dle potřeby

Rozsah původní zprávy:

cca 40 stran

Seznam odborné literatury:

KOVAŘÍKOVÁ, E. Co všechno jste nevěděli o podnikání a báli jste se zeptat. 1995. 137 s. ISBN 80-85764-10-5

SEDLÁČEK, J. Daňová evidence podnikatelů 2006. 2006. 128 s. ISBN 80-247-1446-9

ŠIROKÝ, J. Daně v Evropské Unii. 2006. ISBN 80-7201-593-1.

Zákon č. 586/1992/Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991/Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí bakalářské práce:

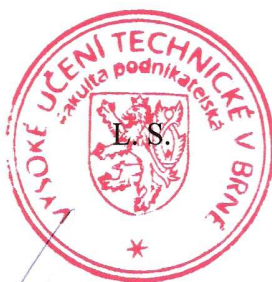
JUDr. Ing. Jan Kopřiva

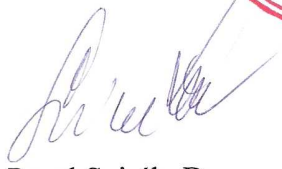
Datum zahájení bakalářské práce:

31. října 2006

Datum odevzdání bakalářské práce:

31. května 2007




Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu


Doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Děkan

V Brně dne: 23. března 2007

LICENČNÍ SMLOUVA POSKYTOVANÁ K VÝKONU PRÁVA UŽÍT ŠKOLNÍ DÍLO

uzavřená mezi smluvními stranami:

1. Pan/paní

Jméno a příjmení: Lenka Kužniarová
Bytem: Fibichova 11, 787 01 Šumperk
Narozen/a (datum a místo): 22. dubna 1985, Zábřeh
(dále jen „autor“)

a

2. Vysoké učení technické v Brně

Fakulta podnikatelská
se sídlem Kolejní 2906/4, 612 00 Brno
jejímž jménem jedná na základě písemného pověření děkanem fakulty:
Ing. Pavel Svirák, Dr., ředitel Ústavu financí
(dále jen „nabyvatel“)

Čl. 1 Specifikace školního díla

1. Předmětem této smlouvy je vysokoškolská kvalifikační práce (VŠKP):
- ☐ disertační práce
 - ☐ diplomová práce
 - ☒ bakalářská práce
 - ☐ jiná práce, jejíž druh je specifikován jako
- (dále jen VŠKP nebo dílo)

Název VŠKP: Daňové a právní aspekty zahájení živnostenského podnikání
Vedoucí/ školitel VŠKP: JUDr. Ing. Jan Kopřiva
Ústav: Ústav financí
Datum obhajoby VŠKP: červen 2007

VŠKP odevzdal autor nabyvateli v*:

x tištěné formě — počet exemplářů1.....
x elektronické formě — počet exemplářů1.....

* hodící se zaškrtněte

2. Autor prohlašuje, že vytvořil samostatnou vlastní tvůrčí činností dílo shora popsané a specifikované. Autor dále prohlašuje, že při zpracovávání díla se sám nedostal do rozporu s autorským zákonem a předpisy souvisejícími a že je dílo dílem původním.
3. Dílo je chráněno jako dílo dle autorského zákona v platném znění.
4. Autor potvrzuje, že listinná a elektronická verze díla je identická.

Článek 2

Udělení licenčního oprávnění

1. Autor touto smlouvou poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) k výkonu práva uvedené dílo nevýdělečně užít, archivovat a zpřístupnit ke studijním, výukovým a výzkumným účelům včetně pořizování výpisů, opisů a rozmnoženin.
2. Licence je poskytována celosvětově, pro celou dobu trvání autorských a majetkových práv k dílu.
3. Autor souhlasí se zveřejněním díla v databázi přístupné v mezinárodní síti
 - x ihned po uzavření této smlouvy
 - ☐ 1 rok po uzavření této smlouvy
 - ☐ 3 roky po uzavření této smlouvy
 - ☐ 5 let po uzavření této smlouvy
 - ☐ 10 let po uzavření této smlouvy(z důvodu utajení v něm obsažených informací)
4. Nevýdělečné zveřejňování díla nabyvatelem v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, nevyžaduje licenci a nabyvatel je k němu povinen a oprávněn ze zákona.

Článek 3

Závěrečná ustanovení

1. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž po jednom vyhotovení obdrží autor a nabyvatel, další vyhotovení je vloženo do VŠKP.
2. Vztahy mezi smluvními stranami vzniklé a neupravené touto smlouvou se řídí autorským zákonem, občanským zákoníkem, vysokoškolským zákonem, zákonem o archivnictví, v platném znění a popř. dalšími právními předpisy.
3. Licenční smlouva byla uzavřena na základě svobodné a pravé vůle smluvních stran, s plným porozuměním jejímu textu i důsledkům, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.
4. Licenční smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

V Brně dne:

.....
Nabyvatel

Šumavská
.....
Autor

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá daňovými a právními aspekty zahájení živnostenského podnikání. Analyzuje problémy, které souvisejí se založením živnostenského podnikání. Obsahuje jednotlivé kroky pro efektivní založení živnosti.

Abstract

The thesis deals with the tax and legal aspects at the start of the trading. This thesis analyses problems connected with the start of the trading. The work includes the proposal of methodic start of trading and taxation.

Klíčová slova

Zahájení živnostenského podnikání, živnost, daně, formuláře.

Key words

Start of the trading, trade, taxes, forms.

Bibliografická citace

KUŽNIAROVÁ, L. *Daňové a právní aspekty zahájení živnostenského podnikání*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 64 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně, dne 15. května 2007

.....*Lenka Kužniarová*.....
Lenka Kužniarová

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce, panu JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, za inspirativní přístup při vedení mé bakalářské práce, cenné rady a ochotu kdykoliv pomoci. Dále bych také ráda poděkovala Mgr. Penkovi za oponenturu.

Obsah

Úvod.....	11
1 Podnikání	12
2 Živnostenské podnikání	13
2.1 Živnost	13
2.1.1 Jednotlivé složky živnosti	13
2.2 Druhy živností.....	14
2.2.1 Živnosti ohlašovací	14
2.2.2 Živnosti koncesované	16
2.2.3 Co živností není	17
2.2.4 Živnost provozovaná průmyslovým způsobem	17
2.3 Zajištění oprávnění k provozování živnosti.....	18
2.3.1 Podmínky provozování živnosti	19
2.3.2 Ohlášení živnosti resp. žádost o koncesi	20
2.4 Vznik živnostenského oprávnění	21
3 Teorie daní	22
3.1 Základní pojmy	22
3.2 Charakteristika jednotlivých daní	25
3.3 Daň z příjmů fyzických osob	28
3.4 Metodický postup při výpočtu daně z příjmů	29
3.4.1 Určení, zařazení jednotlivých příjmů.....	29
3.4.2 Určení výdajů.....	30
3.4.3 Dílčí základ daně	31
3.4.4 Základ daně.....	31
3.4.5 Postup při výpočtu daňové povinnosti.....	32
3.4.6 Nezdanitelná část základu daně § 15	32
3.4.7 Odčitatelné položky od základu daně § 34	32
3.4.8 Upravený základ daně, daňová povinnost	33
4 Analýza problému současné situace	34
5 Metodika založení živnosti	41
5.1 Vymezení předmětu činnosti	41

5.2	Veškeré potřebné dokumenty	44
5.3	Získání živnostenského oprávnění.....	46
5.4	Přihlášení k sociálnímu a zdravotnímu pojištění	48
5.5	Registrace k daním.....	49
5.6	Vydání živnostenského listu resp. koncesní listiny	50
5.7	Výběr typu záznamní evidence.....	51
5.8	Daňové přiznání	55
5.9	Přehled příjmů a výdajů OSSZ a ZP.....	56
5.10	Kontrola	57
6	Závěr	58
	Seznam použitých zdrojů.....	60
	Seznam použitých zkratk a symbolů.....	62
	Seznam tabulek	63
	Seznam obrázků	63
	Seznam příloh	64

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá problémy se založením živnostenského podnikání a následnými povinnostmi. Z jejího názvu vyplývá, že nebude zaměřena jenom na právní aspekty založení podnikání ale i na následné daňové povinnosti podnikatele.

V současné době mám možnost zabývat se problematikou zahájení živnostenského podnikání jak teoreticky, tak především prakticky. Tomuto tématu se věnuji blíže z toho důvodu, že mám možnost pomáhat začínajícímu podnikateli v začátcích jeho podnikání. Díky tomu poznávám, že naučená teorie se nerovná praxi. Domnívám se, že je v této oblasti mnoho nejasností, chybí zde dostatek informací, které jsou zapotřebí. Jistým zdrojem informací, především pro mladší, může být internet. Zde prozatím vidím problém v aktuálnosti internetových stránek.

Tato práce bude vycházet z poznámek při reálném zakládání živnosti, kdy se domnívám, že většina potencionálních živnostníků má velké problémy s orientací v zákonech a vyhláškách, které souvisí s podnikáním. Výjimku zde tvoří lidé s ekonomickým vzděláním. Ti se totiž podle mého názoru dokáží rychle zorientovat ve státní legislativě. Další problém vidím v tom, že se v potřebných dokumentech hojně vyskytují ekonomické pojmy, které si mnohdy nedokáží vyložit nebo si je vyloží špatně.

Mým cílem po potvrzení mých domněnek je vypracovat dokument navrhuující metodiku postupu resp. manuál pro začínající živnostníky nebo potencionální podnikatele, kdy jeho využití povede k ulehčení a zrychlení zahájení živnosti. Hlavní myšlenkou je ušetřit začínajícím podnikatelům čas a náklady spojené se zakládáním živnosti. Tento čas pak mohou využít pro samotné podnikání.

V rámci zpracování praktické části své bakalářské práce použiji poznatky z teoretické části a pomohu budoucím podnikatelům prakticky založit živnost. Dále zde nastíním vedení daňové evidence a také zpracování daňového přiznání za první rok podnikání.

1 Podnikání

„Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“¹

Podnikatelem podle obchodního zákoníku se dále rozumí (lit. [12]):

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku² (např. obchodní společnosti a družstva, zahraniční osoby, fyzické osoby provozující živnost průmyslovým způsobem, fyzická osoba překračující horní hranici příjmů resp. výnosů),
- b) osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění (živnostenského listu resp. koncesní listiny),
- c) osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů (např. veterinář, advokát, notář, daňový poradce),
- d) osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

V mé bakalářské práci se budu věnovat živnostenskému podnikání fyzických osob. Důvodem pro tuto volbu je fakt, že pokud chce fyzická osoba začít podnikat, většinou začíná úplně od „nuly“. Nemá dostatek finančních prostředků, aby si mohla dovolit najmout advokáta, který by za ni všechno vyřídil. Mým cílem bude těmto začínajícím podnikatelům pomoci a provést je krok za krokem prvním rokem podnikání.

¹ § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

² Veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích.

2 Živnostenské podnikání

2.1 Živnost

Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem (lit. [11]).

Jednotlivé znaky se shodují s definicí podnikání podle obchodního zákoníku, působnost živnostenského zákona je však užší. Živnost je podnikatelská činnost vykonávaná na základě platného živnostenského oprávnění.

2.1.1 Jednotlivé složky živnosti

Samostatnost – podnikatel má právo na své vlastní rozhodnutí, žádná jiná osoba nesmí žádným způsobem zasahovat do jeho podnikání.

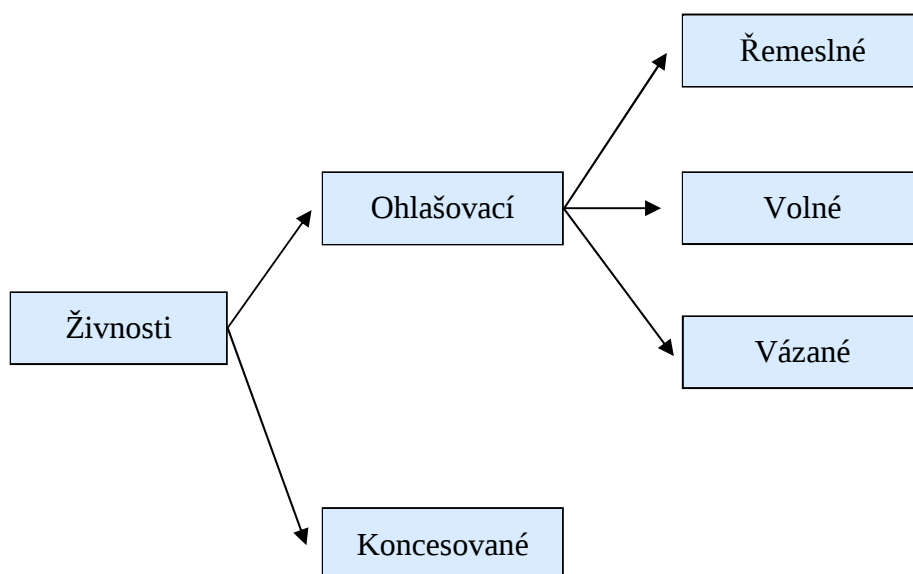
Vlastním jménem (obchodní firmou) – obchodní firmou u fyzické osoby se rozumí její jméno a příjmení, které může být doplněno o dodatek. Obchodní firmou u právnických osob je název, který je zapsán do obchodního rejstříku. Součástí obchodní firmy je dodatek, který označuje právní formu (v. o. s., k. s., s. r. o., a. s., družstvo). Obchodní firma nesmí být zaměnitelná a zároveň nesmí působit klamavě.

Vlastní odpovědnost – podnikatel odpovídá za veškerá svá rozhodnutí, svoji odpovědnost nemůže na nikoho přenést (např. i v případě podání daňového přiznání daňovým poradcem nese odpovědnost sám podnikatel).

Dosažení zisku – cílem každého podnikatele by mělo být dosažení dlouhodobého přiměřené zisku.

2.2 Druhy živností

Živnostenský zákon dělí živnosti podle různých druhů, z důvodu státní kontroly nad některými živnostmi jako jsou např. výroba střelných zbraní, výroba výbušnin, provozování pohřební služby, atd.. Jednotlivé dělení vidíme na následujícím obrázku. V této podkapitole jsem čerpala ze živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.



Obrázek č. 1: Rozdělení živností

2.2.1 Živnosti ohlašovací

Z předcházejícího obrázku je vidět, že živnosti ohlašovací se dále dělí na živnosti řemeslné, volné a vázané. Od živnosti koncesované se liší v tom, že při zakládání není potřeba zvláštního povolení. Je zapotřebí, aby si podnikatel byl jist, že chce začít v dané oblasti podnikat. Zároveň musí také splnit všeobecné podmínky provozování živnosti a popřípadě také zvláštní podmínky. Ohlašovací živnost vzniká dnem ohlášení na živnostenském úřadě. Od tohoto dne také vzniká oprávnění začít podnikat.

Do ohlašovacích živností patří spíše ty živnosti, které nevyžadují žádné speciální konkrétně vymezené podmínky, které by vyžadovaly větší pozornost.

2.2.1.1 Živnosti řemeslné

U živností řemeslných musí fyzická osoba kromě všeobecných podmínek provozování živnosti splňovat podmínku odborné způsobilosti. Živnosti, které spadají pod řemeslné, můžeme najít v příloze č. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Můžeme tam nalézt např. zámečnictví, modelářství, hodinářství, řeznictví a uzenářství, zednictví, kadeřnictví, tesařství, kominictví, nově také podkovářství a malířství. Řemeslné živnosti můžeme začít provozovat dnem ohlášení.

Odborná způsobilost u živností řemeslných se prokazuje (lit. [11]):

- výučním listem a dokladem o vykonání tříleté praxe v oboru,
- vysvědčením o ukončení studia na střední odborné škole a dokladem o vykonání tříleté praxe v oboru,
- vysvědčením o maturitní zkoušce a dokladem o vykonání dvouleté praxe v oboru,
- diplomem, vysvědčením z bakalářského nebo magisterského studia a dokladem o vykonání jednorocní praxe v oboru,
- dokladem o uznání odborné kvalifikace.

Tyto doklady mohou být nahrazeny doklady o odborné způsobilosti také v příbuzném oboru, kde je potom délka praxe vyšší.

2.2.1.2 Živnosti vázané

Podobně jako u živností řemeslných i zde musí budoucí podnikatel splnit kromě všeobecných podmínek provozování živnosti také podmínku odborné způsobilosti. Seznam živností vázaných můžeme nalézt v příloze č. 2 ŽZ č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde u každého oboru jsou uvedeny i potřebné doklady o prokázání odborné způsobilosti. Mezi živnosti vázané můžeme zařadit např. výrobu a zpracování paliv a maziv, provozování autoškoly, průvodcovskou činnost, provozování solárií, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, nově také provozování lyžařských vleků. Živnosti vázané vznikají dnem ohlášení na příslušném živnostenském úřadě.

2.2.1.3 Živnosti volné

U živností volných nemusíme prokazovat odbornou způsobilost provozování živnosti. Budoucí podnikatel musí splnit pouze všeobecné podmínky. Seznam živností volných je uveden v příloze k nařízení vlády č. 140/2000 Sb., uvést mohou např. výrobu nápojů, velkoobchod, kopírovací práce, ubytovací služby. Živnosti volné vznikají dnem ohlášení na příslušném živnostenském úřadě.

2.2.2 Živnosti koncesované

K těmto živnostem spadají ty činnosti, které stát nejdříve musí povolit a potom je nadále více kontrolovat, popřípadě usměrňovat. Koncesované živnosti mohou být provozovány pouze na základě koncesní listiny (koncese). U tohoto druhu živností musíme podat nejdříve žádost. Živnostenský úřad mnohdy i s jinými odborníky posuzují a prověřují splnění zákonem předepsaných podmínek. Živnostenský úřad má právo radit se s ostatními úřady o udělení koncese, ale konečné rozhodnutí uděluje sám živnostenský úřad. Seznam živností koncesovaných můžeme najít v příloze č. 3 ŽZ č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, např. provozování střelnic, provádění pyrotechnického průzkumu, provozování krematoria, atd. Oprávnění provozovat koncesovanou živnost je dnem právní moci rozhodnutí o udělení koncese příslušným živnostenským úřadem.

2.2.3 Co živností není

Můžeme se setkat s činnostmi, které nenajdeme ani v jednom druhu živností. Taková činnost pak nepatří mezi živnosti a nevztahuje se na ni ani zákon o živnostenském podnikání. V takovém případě nelze tuto činnost provozovat na základě živnostenského oprávnění, ale na základě zvláštních předpisů. Taxativní výčet těchto činností je uveden v § 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Jsou to např. lékaři, auditoři, tlumočníci, zprostředkování zaměstnání, činnost bank, výroba elektřiny, provozování letišť (lit. [11]).

Činnost daňových poradců také nespadá mezi živnosti, které upravuje živnostenský zákon. Činnost daňových poradců vzniká na základě zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komore daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů a to složením kvalifikační zkoušky a následným zápisem do seznamu Komory daňových poradců.

2.2.4 Živnost provozovaná průmyslovým způsobem

Podnikatel má také možnost provozovat živnost průmyslovým způsobem. Jde o činnost, která zahrnuje v rámci jednoho pracovního procesu více dílčích činností, které by jinak samy o sobě naplňovaly znaky živnosti. Tato výroba nebo proces může být podnikatelem vykonávána na základě jediného živnostenského oprávnění (lit. [11]).

Správní poplatek u živnosti provozované průmyslovým způsobem činí 10 000 Kč. Za vydání rozhodnutí o udělení koncese u živnosti provozované průmyslovým způsobem činí správní poplatek 20 000 Kč.

2.3 Zajištění oprávnění k provozování živnosti

Cílem této kapitoly jsou obecné informace a jednotlivé kroky, jak získat oprávnění k provozování živnosti (tzn. získání živnostenského listu resp. koncesní listiny). Následující obrázek představuje jednotlivé kroky k získání tohoto oprávnění, které budou podrobněji rozebrány v dalších podkapitolách.



Obrázek č. 2: Schéma získání živnostenského oprávnění

2.3.1 Podmínky provozování živnosti

Jak již bylo řečeno, každý, kdo by chtěl začít podnikat, musí splňovat určité podmínky. Ty jsou dvojího druhu. První skupinou jsou všeobecné podmínky, které jsou stejné pro všechny druhy živností bez rozdílu. Druhou skupinou jsou tzv. zvláštní podmínky, které se různí podle druhu živnosti. Přičemž některé živnosti splnění zvláštních podmínek nevyžadují.

„Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou:

- a) dosažení věku 18 let,
- b) způsobilost k právním úkonům,
- c) bezúhonnost,
- d) skutečnost, že fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá na svém osobním účtu evidovány daňové nedoplatky z tohoto podnikání,
- e) skutečnost, že fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- f) skutečnost, že fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.“¹

Mezi zvláštní podmínky provozování živnosti patří odborná nebo jiná způsobilost. Tím se rozumí vyučení v oboru s určitou délkou praxe (např. výuční list, maturitní vysvědčení, diplom).

¹ § 6 odst. 1 zákon č. 455/1991/Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.2 Ohlášení živnosti resp. žádost o koncesi

Při splnění všech všeobecných a zvláštních podmínek provozování živnosti může budoucí podnikatel svoji živnost ohlásit na příslušném živnostenském úřadě, resp. požádat příslušný živnostenský úřad o udělení koncese. To může učinit buď klasickými formuláři (formulář „Ohlášení živnost“ resp. formulář „Žádost o koncesi“) nebo novým způsobem, podáním Jednotného registračního formuláře (JRF), který nese řadu výhod. Po zaplacení správního poplatku a splnění všech potřebných náležitostí je živnostenský list resp. koncesní listina vydána živnostenským úřadem.

2.3.2.1 Jednotný registrační formulář (JRF)

Jak už název napovídá, jedná se o formulář, který je pouze jeden a stačí ke všem dílčím krokům sloužících k zahájení živnostenského podnikání, ale také ke krokům po vzniku živnostenského oprávnění. Tento formulář nahrazuje formuláře, které musel podnikatel vyplnit před vstupem do podnikání, ale i během podnikání. Náležitosti jednotlivých formulářů se sjednotily do jednoho. Jednotný registrační formulář slouží pro zpřehlednění potřebných kroků a lepší orientaci budoucího podnikatele při zahájení živnosti (lit. [22]).

Pomocí jednotného registračního formuláře se může na jednom místě zároveň zaregistrovat, resp. přihlásit na příslušné orgány státní správy, a to k (lit. [22]):

- ohlášení živnosti resp. žádost o koncesi u příslušného živnostenského úřadu,
- přihlášení k daňové registraci pro fyzické osoby u příslušného finančního úřadu,
- oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSVČ u správy sociálního zabezpečení,
- hlášení volného pracovního místa, resp. jeho obsazení u úřadu práce,
- oznámení pojištěnce o zahájení samostatné výdělečné činnosti u příslušné zdravotní pojišťovny.

Dříve bylo nutné všechny kroky absolvovat osobně na příslušných úřadech. Tato metoda však nezmizela. Nyní mají podnikatelé možnost si mezi jednotlivými metodami vybrat, která jim bude více vyhovovat.

2.3.2.2 Centrální registrační místa

Jako Centrální registrační místa jsou definovány obecní živnostenské úřady. Jsou zřizovány za účelem změn vedoucích ke zjednodušení administrativních postupů při zahájení podnikání, odstranění administrativních bariér souvisejících s podnikáním a zjednodušení komunikace mezi podnikateli a úřady. Je zde možné, kromě vlastního ohlášení živnosti, resp. žádosti o koncesi, provést také daňovou registraci na místně příslušný finanční úřad, oznámení České správě sociálního zabezpečení vznik samostatné výdělečné činnosti, oznámení úřadu práce možná volná místa a oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti příslušné zdravotní pojišťovně (lit. [22]).

Tento způsob zjednodušení podnikatel může i nemusí využít. Pokud o novou službu (JRF) nebude mít zájem, může nadále využít dřívější způsob. Tedy ohlásit živnost na živnostenském úřadě, podat registraci na finančním úřadě a podat oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti příslušné správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně.

2.4 Vznik živnostenského oprávnění

Oprávnění provozovat živnost u ohlašovacích živností vzniká dnem ohlášení živnosti nebo dnem, který je uveden v ohlášení. Průkazem živnostenského oprávnění je živnostenský list, který vydá příslušný živnostenský úřad na základě ohlášení živnosti. Splňuje-li podnikatel podmínky, je živnostenský list vydán nejpozději do 15 dnů ode dne doručení ohlášení (lit. [11]).

U koncesovaných živností vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Tento den je rozdílný se dnem, kdy se o koncesi žádá. Průkazem živnostenského oprávnění je v tomto případě koncesní listina. Koncesní listina je vydána podnikateli v případě, kdy splnil veškeré podmínky do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese (lit. [11]).

3 Teorie daní

Každý z nás, který má nějaké příjmy nebo něco vlastní, je povinen platit státu daň. Daně, které státu odvedeme, tvoří podstatnou část příjmů do státního rozpočtu. Tyto daně se pak dále přerozdělují a dávají se na místa, kde jsou potřeba.

3.1 Základní pojmy

Daň

Jedná se o zákonem stanovenou povinnou platbu do veřejného rozpočtu, která je charakteristická svojí neúčelností (nemůžeme ovlivnit na co bude daň použita), neekvivalentností (poplatník daně nemá garantovanou konkrétní protihodnotu, která by odpovídala výši jeho daňové povinnosti) a nenávratností (daň, kterou jsme zaplatili nelze požadovat zpět). Daně jsou placené pravidelně nebo při určitých okolnostech a tvoří značný přísun příjmů do státního rozpočtu (lit. [21]).

„Daní se rozumí forma příjmů veřejných rozpočtů, kterou se odčerpává ze zákona podle předem stanovené sazby daně část nominálního důchodu subjektu na nenávratném principu.“¹

„Daň je poplatkem, který platí střední vrstva proto, aby chudí nezabili bohaté.“²

Daňový subjekt

„Daňovým subjektem se rozumí poplatník, plátce daně a právní nástupce fyzické či právnické osoby, která je jako daňový subjekt vymezena zákonem.“³

¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2003. ISBN 80-86395-84-7.

² /online/ Dostupné z: <http://www.euroekonom.cz>. Poslední úprava 27. 10. 2006.

³ § 6 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Druhy daní

Základním dělením daní je dělení na daně přímé, které platí sám poplatník a na daně nepřímé, které odvádí plátce daně (např. trafikantka, u které si zákazník koupí cigarety). Další rozdělení daní přímých a nepřímých můžeme vidět na obrázku č. 3.

Definice druhů daní podle paní K. Kubátové:

„Přímé daně jsou daně, které jsou vyměřeny bezprostředně (přímo) každému poplatníkovi, a to podle jeho konkrétní důchodové a majetkové situace. Podle toho potom rozeznáváme daně důchodové a majetkové. Specifickým rysem přímých daní je, že daň nese ten subjekt, kterému zákon ukládá daň zaplatit.“¹

„Nepřímé daně jsou daně, které jsou placeny a vybírány v cenách zboží, služeb atd. Daňová povinnost je uvalena k tíži spotřebitele, ale sama daň je odvedena státu nepřímo prostřednictvím výrobce nebo obchodu (plátce), který ji ze zákona platí.“²

Předmět daně

Předmět daně udává, z čeho se daň vybírá. Je velmi často obsažen přímo v názvu daně (např. daň z příjmů, daň dědická, daň darovací)

Základ daně

Základ daně udává, z čeho se bude daň počítat. Od základu daně je povoleno odečítat určité částky (nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky), čímž vznikne upravený základ daně, ze kterého se poté vypočítává samotná daň.

Sazby daně

Udávají jak velkou procentní část ze základu daně bude činit samotná daň.

Správce daně

Správce daně je orgán, který je pověřen k vybírání daní. Mohou to být např. finanční úřady, finanční ředitelství, celní úřady.

¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2003. ISBN 80-86395-84-7.

² KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2003. ISBN 80-86395-84-7.

Poplatník daně

Je osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani (např. řidič, který přijel natankovat na benzínku).

Plátce daně

Je osoba, která je pod vlastní majetkovou odpovědností povinna odvést daň vybranou od jiných poplatníků (např. benzínka, která odvádí daň za řidiče).

Daňové přiznání

Formulář určený k placení určité daně, který musí na finanční úřad podat každý daňový subjekt, pokud nemá příjmy pouze ze závislé činnosti (zaměstnání) nebo pokud nejsou jeho příjmy od daně osvobozeny. Daňové přiznání také nemusí podat v případě, kdy má za zdaňovací období příjmy do výše 15 000 Kč (lit. [21]).

„Povinnost daňového subjektu uvést – zpravidla na předtištěném formuláři a na vyzvání finančního úřadu nebo ze zákona – všechny skutečnosti rozhodné pro výpočet daně, včetně velikosti samotné daňové povinnosti.“¹

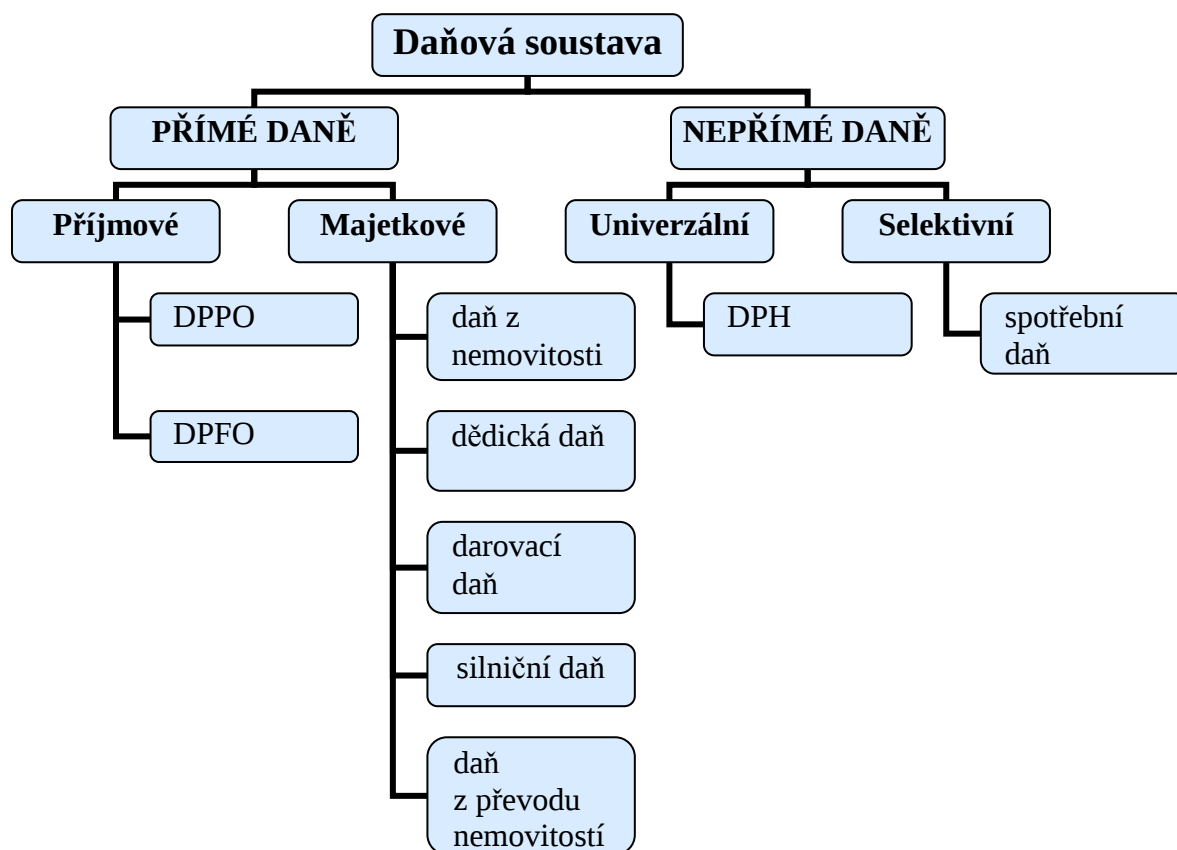
Daňové přiznání se dělí na tři druhy. Jako nejznámější je řádné daňové přiznání. To se podává v řádném termínu pro odevzdání daňového přiznání. Opravným daňovým přiznáním se opravuje chyba v daňovém přiznání řádném, a to stále v řádném termínu odevzdání. Dodatečné daňové přiznání slouží k opravě daňového přiznání po termínu odevzdání.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je časové období, za něž se stanoví základ daně a určitá výše daně. Zdaňovacím obdobím je např. kalendářní rok, hospodářský rok, měsíc. Co daň, to jiné zdaňovací období, které je stanoveno příslušným daňovým zákonem.

¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2003. ISBN 80-86395-84-7.

3.2 Charakteristika jednotlivých daní



Obrázek č. 3: Daňová soustava

Daň z příjmů právnických a fyzických osob

Předmětem daně jsou příjmy u fyzických osob a příjmy (výnosy) u právnických osob. Jedná se o daň jejíž výpočet je značně složitý. Jednotlivá daň je vyjádřena v procentech z určitého základu daně. Dani z příjmu fyzických osob bude podrobněji věnovaná následující kapitola.

Daň z přidané hodnoty (DPH)

DPH tvoří největší příjem do státního rozpočtu. Platíme ji všichni při nákupu většiny zboží a služeb (při nákupu se stáváme poplatníky). Plátcem je každý subjekt se sídlem, provozovnou či místem podnikání registrovaný jako plátcce DPH. Základní sazba je po vstupu do Evropské unie 19 %-ní a snížená sazba činí 5 %.

Spotřební daň

Daň, která se vybírá při výrobě nebo dovozu (jedná se o výrobky, jejichž spotřebu má společnost zájem omezovat). Daň se tedy platí z:

- z minerálních olejů,
- z piva,
- z lihu,
- z vína a meziproductů,
- z tabákových výrobků.

Poplatníkem se stává konečný spotřebitel, který tyto výrobky nakupuje. Plátcí daně jsou buď výrobci a to u výrobků, které jsou vyráběny v tuzemsku a nebo dovozci u zboží, které je dováženo ze zahraničí (lit. [21]).

Silniční daň

Předmětem daně jsou vozidla určená nebo používaná při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Poplatníci jsou držitelé vozidla, kteří jej používají k podnikání. Od daně jsou osvobozeny např. jednostopá či tříkolová vozidla. Výše silniční daně bývá uvedena v korunách ročně (lit. [21]).

Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti tvoří daň z pozemků a daň ze staveb. Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území ČR vedené v katastru nemovitostí. Předmětem daně ze staveb jsou stavby, na které bylo vydáno kolaudační rozhodnutí nebo které kolaudaci podléhají a jsou užívány. Poplatníkem daně se stávají vlastníci. Jejich úhrada je vyžadována bez ohledu na příjmy vlastníka a liší se podle místa, kde se nemovitost nachází (lit. [21]).

Daň z převodu nemovitostí

Daň se platí z úplatného převodu nebo přechodu vlastnictví k nemovitostím včetně vypořádání podílového spoluvlastnictví. Daň se také platí při výměně nemovitostí.

Základem daně je cena nemovitosti. Daň z převodu nemovitosti platí prodávající (lit. [21]).

Darovací daň

Předmětem daně je dar. Darem se rozumí bezúplatný převod peněz, movité i nemovité věci, ale i prominutí dluhu. Daň platí příjemce daru. Ovšem v případě darování do ciziny platí daň dárce (lit. [21]).

Dědická daň

Předmětem daně je zděděný movitý i nemovitý majetek. Poplatníkem daně se stává dědic. Základem daně je cena majetku. Jedná se o jednorázovou majetkovou daň, které podléhá bezúplatné nabytí majetku na základě dědictví ze závěti nebo dědictví ze zákona (lit. [21]).

Dědická daň je spolu s daní darovací a daní z převodu nemovitosti také nazývána troj-daní nebo také daní převodovou.

3.3 Daň z příjmů fyzických osob

Každý člověk, který má nějaké příjmy, ať už je má ze samostatné výdělečné činnosti (OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná) nebo ze závislé činnosti (zaměstnanec) nebo pronajímá byt, musí odvádět státu daň. Za zaměstnance provádí daňové přiznání většinou jeho zaměstnavatel. Nemusí to však být vždy pravidlem, především v poslední době se vyplatí společné zdanění manželů, kde přiznání podávají zaměstnanci sami na příslušný finanční úřad. Daň z příjmů fyzických osob je detailně popsána v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že tento zákon je poměrně často novelizován, je vhodné si opatřit aktuální vydání tohoto zákona. Principy však zůstávají většinou stejné.

V tuto chvíli se pokusím nastínit část tohoto zákona, který se týká osoby samostatně výdělečně činné. Hlavní myšlenkou je správný postup při zdanění. Příjmy fyzických osob se dělí do několika skupin řazených pod příslušný paragraf. Detailnější informace a rozdělení najdeme ve výše zmíněném zákoně.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou (lit. [13]):

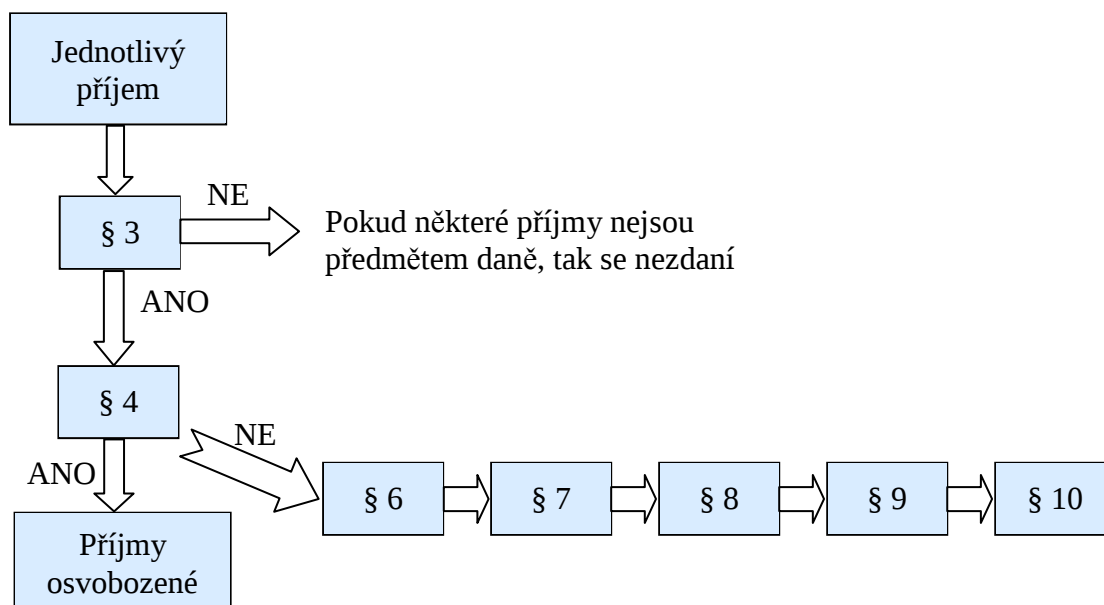
- § 6 – příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (veškeré příjmy z pracovního poměru, platy poslanců, senátorů)
- § 7 – příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (např. živnostníci, autorské honoráře)
- § 8 – příjmy z kapitálového majetku (např. úroky vyplácené bankou, podíly na zisku tichého společníka)
- § 9 – příjmy z pronájmu (např. pronájem bytu, movitých věcí)
- § 10 – ostatní příjmy (příjmy z příležitostních činností, např. výhra v loterii)

3.4 Metodický postup při výpočtu daně z příjmů

Všechny fyzické osoby s bydlištěm na území České republiky daní příjmy z domova i příjmy plynoucí ze zahraničí, tzv. daňoví rezidenti. Cizí státní příslušníci mají daňovou povinnost jen na příjmy plynoucí z jejich činnosti na území České republiky, tzv. daňoví nerezidenti (lit. [13]).

3.4.1 Určení, zařazení jednotlivých příjmů

Při výpočtu daně z příjmů fyzických osob se nejdříve shromáždí veškeré příjmy, které vznikly v průběhu zdaňovacího období. S těmito příjmy se nejdříve postoupí do § 3, kde se zjistí, zda dané příjmy jsou či nejsou předmětem daně. Pokud nejsou předmětem daně, tak se s nimi dále nebude pracovat, tzn. **příjmy nepodléhají zdanění**. Pokud jsou předmětem daně, tak postupují do § 4. Zde se zjistí, zda příjmy náhodou nejsou osvobozeny od daně, tzn. že **je nezdaníme** a dále tento typ příjmů neuvažujeme. Všechny zbylé příjmy se následně zařadí do jednotlivých paragrafů (§ 6, § 7, § 8, § 9, § 10) a ještě je nutné se podívat v příslušném paragrafu, zda tento příjem není osvobozen nebo zda je či není předmětem daně.



Obrázek č. 4: Postup určení předmětu daně

§ 3 – tento paragraf zákona o dani z příjmů říká, co je a co není předmětem daně, tzn. co podléhá dani a co nikoliv

§ 4 – v tomto paragrafu jsou uvedeny některé výjimky ze zákona, které by jinak podléhaly zdanění příjmů fyzických osob. To znamená, že výjimky zde uvedené jsou osvobozeny od daně

3.4.2 Určení výdajů

Pro každý paragraf zvlášť se sečtou příslušné příjmy, které se budou zdaňovat. Když víme, zda se daný příjem bude zdaňovat, musíme ještě vědět, jaké jsme měli za příslušné zdaňovací období výdaje příslušející k danému příjmu.

Neuplatníme-li výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, můžeme si uplatnit výdaje procentem z příjmů. Toto je možné jen u příjmů příslušejících k některým paragrafům. Těmi jsou **§ 7** a **§ 9**.

§ 7 – výše uplatnění výdajů procentem z příjmů se liší dle vykonávané činnosti, aktuální informace jsou uvedeny vždy v aktuálním zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Momentální situace vypadá následovně (lit. [13]):

- 80 % je možné uplatnit na příjmy plynoucí např. ze zemědělské výroby
- 60 % je možné uplatnit na příjmy plynoucí ze živností a to řemeslných
- 50 % je možné uplatnit na příjmy plynoucí ze živnosti volné a vázané
- 40 % je možné uplatnit na příjmy plynoucí např. z duševního vlastnictví¹
a na podnikání podle zvláštních právních předpisů

§ 9 – uplatnění výdajů jednotně ve výši 30 % z příjmů pronájmu nemovitostí, bytů, nebo z pronájmu movitých věcí (lit. [13]).

¹ Jedná se o jakékoli vlastnictví, které se považuje za duševní svou povahou, tak i zasluhující ochrany např. vědecké vynálezy, literární výtvoř, ochranné známky, průmyslové vzory, atd.

3.4.3 Dílčí základ daně

Po odečtení výdajů od příjmů získáme tzv. základ daně. Takto to provedeme u každého paragrafu zvlášť (např. výdaje z § 6 odečteme od příjmů z § 6) a dostaneme dílčí základ daně (např. DZD § 6).

Po vypočítání jednotlivých dílčích základů daně je potřeba vědět, jak s nimi pracovat. Dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků (§6) necháme zvlášť a podíváme se na ostatní dílčí základy daně. Pro naši potřebu nejprve sečteme dílčí základy daně §7 + § 8 + § 9 + § 10. Pokud dostaneme **kladný výsledek**, je vše v pořádku a můžeme ho sečíst s DZD § 6. Pokud nám ovšem vyšel DZD §7 + § 8 + § 9 + § 10 **záporný**, nemůžeme ho jen tak sečíst s DZD § 6. Je to z toho důvodu, že stát se tím brání, aby dostal daň § 6, která mu náleží. Zápornou hodnotu z §7 až § 10, která nám vyšla, chápeme jako ztrátu, kterou si můžeme uplatnit v následujících 5 letech. Ale pozor, pouze opět proti § 7 – § 10. Daň ze závislé činnosti a funkčních požitků platíme vždy, pokud takové příjmy máme (lit. [13]).

Základ daně

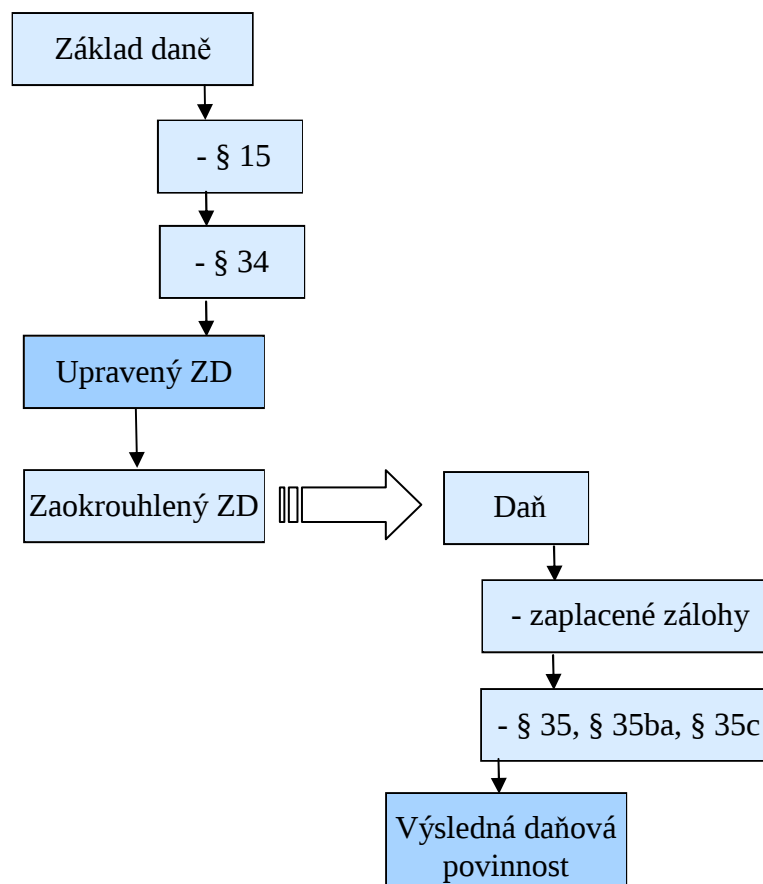
Tabulka č. 1

Paragraf	Podmínky	Základ daně
§ 6	Vždy zdaníme	§ 6
§ 7 - 10	DZD § 7 – 10 > 0 (zdaníme)	§ 6 + $\Sigma(\text{§ 7-10})$
	DZD § 7 – 10 < 0 (ztráta)	§ 6

3.4.4 Základ daně

Konečným výsledkem z předcházejícího odstavce je **základ daně**. Základem daně (ZD) se tedy rozumí součet jednotlivých dílčích základů daně (§ 6 + § 7 + § 8 + § 9 + § 10). Z této částky se následně bude počítat už pro nás důležitá daň (daňová povinnost nebo nadměrný odpočet).

3.4.5 Postup při výpočtu daňové povinnosti



Obrázek č. 5: Postup při výpočtu daňové povinnosti

3.4.6 Nezdánitelná část základu daně § 15

Od základu daně lze odečíst nezdanitelnou část základu daně § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, kde mimo jiné patří dary, úroky zaplacené z úvěru ze stavebního spoření či hypotečního úvěru, penzijní připojištění, pojistné na soukromé životní pojištění a jiné (lit. [13]).

3.4.7 Odčitatelné položky od základu daně § 34

Dále můžeme odečíst položky odčitatelné od ZD § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, kam patří např. daňová ztráta, 30 % výdajů vynaložené na výuku žáků, 100 % výdajů realizované na výzkum a vývoj (lit. [13]).

3.4.8 Upravený základ daně, daňová povinnost

Po odečtení nezdanitelné části základu daně a odčitatelných položek dostaneme upravený základ daně, který před samotným výpočtem daně musíme ještě zaokrouhlit. A to tak, že upravený základ daně zaokrouhlíme směrem dolů na celé stokoruny (př. 9 860 zaokrouhlíme na 9 800). Takto zaokrouhlený základ daně použijeme pro výpočet daně podle § 16, kde jsou jednotlivé příjmy rozděleny do několika pásem podle velikosti příjmů. Podle toho, do kterého pásma patříme, následně vypočítáme daň. Nemůžeme však říct, že je to konečná částka daně, kterou odvedeme státu. Od vypočtené daně ještě následně odečteme zaplacené zálohy v průběhu zdaňovacího období (např. zálohy na daň, které jsme platili při závislé činnosti) a dále ještě slevu na dani § 35, § 35ba, § 35c.

Do slev na dani můžeme zahrnout nemalé položky, mezi nejznámější patří např. 18 000 Kč za každého zdravotně postiženého zaměstnance, 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením, polovinu pořizovací ceny registrační pokladny, maximálně však 8 000 Kč, 7 200 Kč na poplatníka, 4 200 Kč na manželku bez vlastních příjmů, 1 500 Kč pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod, 3 000 Kč pobírá-li poplatník plný invalidní důchod, 2 400 Kč na studenta, daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 6 000 Kč na jedno dítě a jiné. Slevu na dani je však možné uplatnit pouze do výše vypočtené daňové povinnosti (lit. [13]).

Pokud tyto částky odečteme, získáme výslednou daňovou povinnost. Pokud nám vyjde kladné číslo, znamená to, že nám vzniká povinnost zaplatit daň, která nám vyšla, máme **daňovou povinnost**. Pokud vyšla záporná částka, znamená to, že buď jsme zaplatili více na zálohách, kde nám tento rozdíl finanční úřad vrátí. Nebo máme větší částku na slevách na dani než výslednou daňovou povinnost. V tomto případě uplatníme slevy na dani do výše vypočtené daňové povinnosti a do daňového přiznání napíšeme nulu. Daňové bonusy můžeme uplatnit pouze na vyživované dítě.

4 Analýza problému současné situace

Pro zjištění současné situace jsem provedla anketu, kde jsem se ptala 50-ti náhodně odchytnutých občanů na zkušenosti se zakládáním živnosti. Anketou jsem chtěla potvrdit či vyvrátit svoji domněnku o daném oboru, kterou jsou jisté problémy právě v zakládání živnosti. Již na základě této ankety vyplynulo, že 40 % zúčastněných má dobré zkušenosti se zakládáním živnosti. 34 % dotazovaných má špatné zkušenosti a zhruba 26 % nemá žádné zkušenosti (živnost nezakládali). Závěrem je fakt, že účastníků se špatnými zkušenostmi je velmi mnoho, a proto jsem chtěla konkrétně vědět, v čem je problém. Sama jsem některé problémy odhadovala, ale některé jsem přinejmenším ani netušila. To všechno jsem se pokusila zjistit z dotazníku (viz. příloha č. 1), který jsem poskytla 30 podnikatelům, kde měli možnost vyjádřit se, jaké měli zkušenosti právě se zakládáním své živnosti. Jednotlivými odpověďmi jsem si svoje počáteční hypotézy spíše potvrdila než vyvrátila.

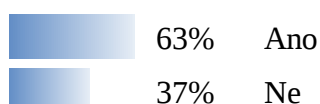
Ze zpracování vyplněných dotazníků vyplynulo, že největší problém pro začínající podnikatele je nedostatek informací a neúplnost zdrojů, ze kterých lze čerpat. Celých 67 % dotazovaných uvádělo nedostatek informací. Mnoho z nich si nakoupilo řadu knih, které částečně pojednávaly o daném problému, ale zcela jej nezahrnuly, nebo byly příliš teoretické nebo odborné.

Mezi další a velmi důležitý problém patří také neznalost fungování úřadů a s tím související i neorientovanost při zakládání živnosti. Skutečnost neznalosti oboru uvádělo přibližně 53 % dotazovaných a neorientovanost zhruba 40 %. V této oblasti mají největší problémy ti, kteří vystudovali nebo jsou vyučeni v oboru, který nijak nesouvisí s ekonomikou, právem atd.

Co mě osobně zarazilo je fakt, že 10 % dotazovaných už by nikdy živnost nechtěli zakládat. Jeden z dotazovaných podnikatelů přímo v rozhovoru řekl: „Radši už budu celý život jako zaměstnanec, než abych musel znovu obíhat stokrát úřady, abych se vůbec něco dozvěděl. To na to člověk musí mít žaludek.“

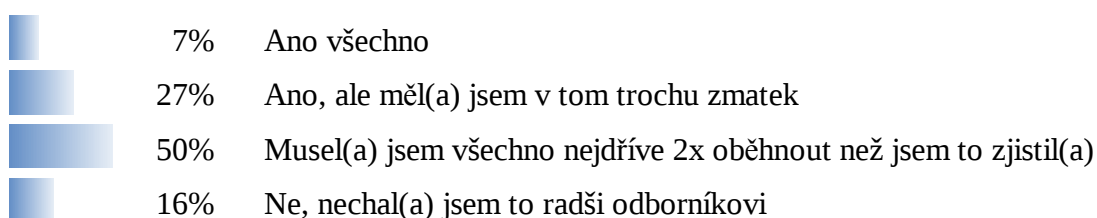
Moje prvotní hypotéza se z výsledků dotazníku potvrdila. Mým úkolem v další části práce bude nastítnit začínajícím podnikatelům začátky podnikání, odstranit vyplývající problémy a ukázat jim, že to není tak složité, jak se na první pohled může zdát. Po přečtení této práce by měl být každý schopen zorientovat se v dané oblasti, zároveň by měl mít představu o postupu, jak co nejsnadněji a bez zbytečných problémů začít podnikat. Součástí práce je také příklad z praxe.

(1) Máte pocit, že začít s podnikáním byl pro Vás problém?



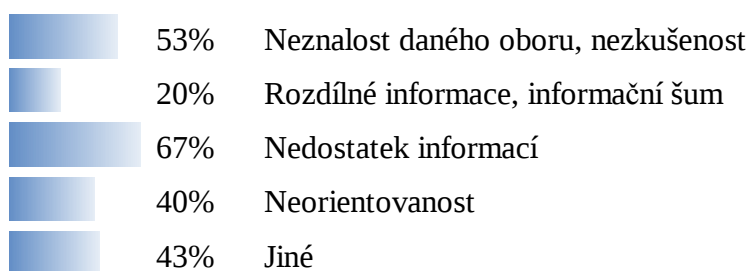
Na základě úvodní ankety, kde z 50 dotazovaných jich 34 % uvedlo špatné zkušenosti se zakládáním živnosti, se mi potvrdila počáteční hypotéza. I když z mého pohledu zakládání živnosti není tak složité, mnoho z nás se domnívá, že je co vylepšovat v oblasti informovanosti začínajících podnikatelů. Proto jsem se dále dotazovala, ale v tomto případě podnikatelů, kteří už mají úvodní „kolotoč“ za sebou. V následujících řádcích je možné vidět nejdůležitější problémy a důvody, proč je moje hypotéza pravdivá.

(2) Věděli jste, co máte při zakládání živnosti dělat?



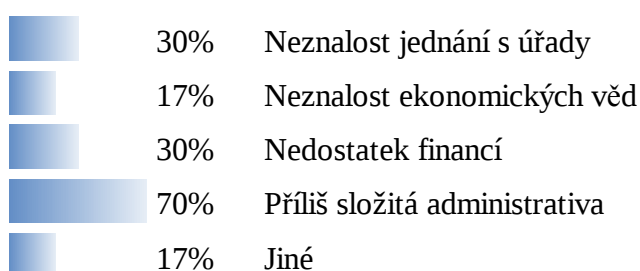
Z této odpovědi je zřejmé, že pouhých 7 % dotazovaných si bylo při zakládání živnosti jisto, co mají přesně dělat. Ti ostatní možná tušili, ale neměli žádné zkušenosti, proto to pro ně byl zdánlivě těžký úkol. Pokud se podíváme, jaké části dotazovaných by vypracování mé práce pomohlo, tak se dostaneme na velice zajímavých zhruba 93 %. Některým by stačilo do práce jenom nahlédnout a byli by „v obraze“ (27 % dotazovaných) a pro ostatní by moje práce mohla sloužit jako vodítko, kde by při postupování krok po kroku jistě všechno bravurně zvládli.

(3) V čem jste měli největší problémy? (možné i více variant)



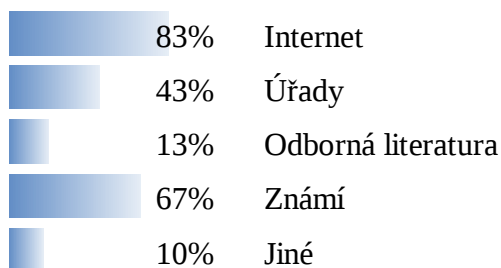
U této otázky bylo možné odpovědět i více variant najednou. Nejdůležitějším problémem byl nedostatek informací a neznalost daného oboru. Ale také u ostatních odpovědí není zanedbatelné číslo, proto je musím brát v potaz. U odpovědi „jiné“ se nejčastěji vyskytovala odpověď „všechno bylo problémem“ a posléze odpověď „nedostatek financí“.

(4) V čem dnes vidíte největší nedostatek v začátcích podnikání? (možné i více variant)



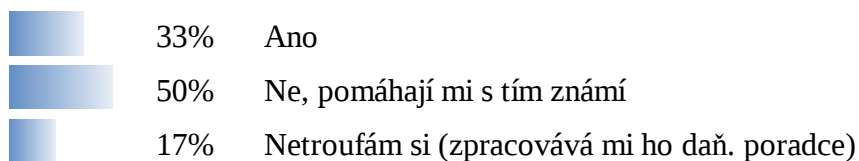
U mnoha dotazovaných jsem vyvolala úsměv. V dnešní době musí být odvaha pustit se do podnikání, ale hlavně, aby se začínající podnikatel uživil, musí mít nápad. Je mnoho podnikatelů, kteří bravurně zvládají podnikání, ale pokud nemají „nápad“, tak stagnují a to rozhodně podnikání neprospívá. U této otázky se nejčastěji objevovala odpověď „příliš složitá administrativa“. U odpovědi „jiné“ se vyskytovaly „strach anebo jiné zájmy“.

(5) Uveďte zdroje, ze kterých jste čerpali. (možné i více variant)



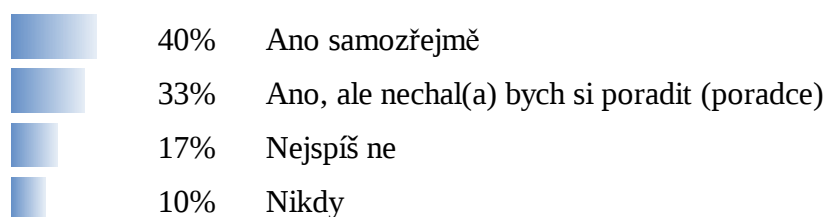
Protože jsem se ptala celkem mladých lidí, vítězila samozřejmě odpověď, že nejčastěji čerpají z internetu. Mnoho lidí si dnešní dobu bez internetu nedovede představit. Spousta z nich si také přes internet počítá daňovou povinnost. Největší výhodou je, že na internetu můžeme najít opravdu všechno, na co si vzpomeneme a to na jednom místě. Člověk nemusí ani vyjít z domova a ví co se děje. Do odpovědi „jiné“ lidé uváděli vlastní zkušenosti.

(6) Zpracováváte si daňové přiznání sami?



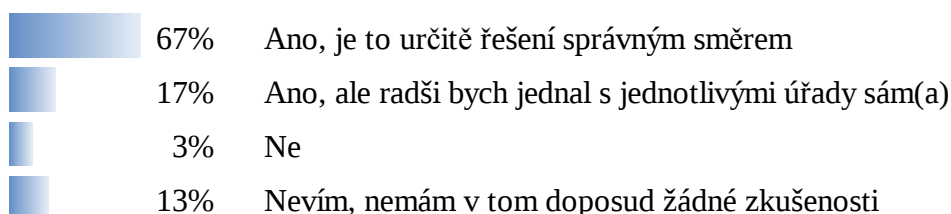
Téměř 67 % dotazovaných si raději na přiznání vezmou pomocníka. Není se čemu divit, některé věci jsou opravdu složité a pokud není zkušenost a znalost, není jednoduché se v ekonomických termínech orientovat. Příkladem bych uvedla paušální daň versus výdaje paušálem. Matoucí je právě slovo „paušál“, v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se mluví o výdajích procentem a ne paušálních výdajích. Nebo např. invalidní důchod je sice nezdanitelný příjem (v případě podání přiznání je v příjmech uvedena nula, např. u společného zdanění manželů), ale do příjmů se počítá, proto druhý z manželů si nemůže uplatnit slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písmeno c) resp. d) zákona č. 586/1992 Sb., i když právě uvedená „nula“ v přiznání k tomu svádí.

(7) Založili byste živnost znovu, šel(šla) byste znovu do toho?



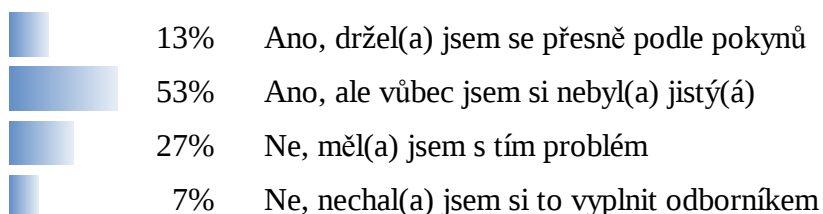
U této otázky mě velmi zarazilo, že 10 % dotazovaných by živnost již po zkušenostech, které mají, nikdy znovu nezaložili. Hlavním důvodem byla velká ztráta a nezkušenosti nebo znechucenost z úřadů.

(8) Vidíte výhodu v tom, že se nově zavedl jednotný registrační formulář a tím se ulehčí zakládání živnosti?



U této otázky podnikatelé vyžadovali vysvětlení, protože nevěděli, že se něco změnilo. Po vysvětlení současného principu následovaly spíše kladné odpovědi.

(9) Věděli jste si rady s vyplňováním formulářů?



Tato otázka úzce souvisela s neznalostí ekonomického oboru či vyložení si pojmů různě. Více jak 50 % dotazovaných si při vyplňování formulářů nebylo vůbec jisto, ale zkusili to a vyšlo to.

Shrnutí výsledků dotazníků je v následující tabulce, výsledná procenta jsou zaokrouhlena na celé hodnoty matematicky. Tato tabulka slouží spíše k zorientování jednotlivých výsledků jednotlivých otázek. Otázky podrobněji rozebrané jsou výše.

Souhrnné výsledky z dotazníku

Tabulka č. 2

Otázky	Odpovědi					Σ
	a)	b)	c)	d)	e)	
1.	63 %	37 %	-	-	-	100 %
2.	7 %	27 %	50 %	16 %	-	100 %
3.	53 %	20 %	67 %	40 %	43 %	---
4.	30 %	17 %	30 %	70 %	17 %	---
5.	83 %	43 %	13 %	67 %	10 %	---
6.	33 %	50 %	17 %	-	-	100 %
7.	40 %	33 %	17 %	10 %	-	100 %
8.	67 %	17 %	3 %	13 %	-	100 %
9.	13 %	53 %	27 %	7 %	-	100 %

V následující kapitole budou podrobněji rozebrány jednotlivé kroky, které jsou zapotřebí k založení živnosti. Také zde bude uveden komplexní příklad z praxe, který bude po částech rozebrán, vždy po vysvětlení dané problematiky.

5 Metodika založení živnosti

Z předcházející analýzy současné situace se potvrdily počáteční hypotézy. V zakládání živnosti je mnoho problémů, se kterými se potýká většina začátečníků. Cílem této kapitoly je rozebrání jednotlivých kroků, které jsou zapotřebí k úspěšnému zorientování a následnému založení živnosti. Součástí této kapitoly je také příklad z praxe, kdy pomohu založit živnost studentovi elektroniky.

5.1 Vymezení předmětu činnosti

Chcete začít podnikat? Chcete si sami o všem rozhodovat a nechcete, aby vám do toho každý přihlížel? Chcete být svobodní? Je to velmi odpovědné rozhodnutí, ale pokud si odpovíte ano, musíte zvážit celou řadu důležitých věcí, než se do toho pustíte. Velmi důležité je nejprve si uvědomit kolik vás to bude stát. To je možné vidět v následující části textu. Je to ovšem velmi individuální. Podnikatel, který provádí školení, nebude mít takové výdaje jako podnikatel, který provozuje např. velkoobchod.

Nutné finance do začátku podnikání

Tabulka č. 3

<i>Činnost</i>	<i>Kolik vás to bude zhruba stát</i>
jedno živnostenské oprávnění	1 000 Kč/2 000 Kč
sociální pojištění měsíčně	1 491 Kč
zdravotní pojištění měsíčně	1 360 Kč
roční telefonování	5 000 Kč
reklama	5 000 Kč
kancelářské potřeby (vč. zákonů)	1 000 Kč
vedení účtu ročně	500 Kč
nájem, koupě provozovny	individuální
nákup vybavení, materiálu	individuální
placení daní	individuální
živobytí podnikatele	individuální

Pro malého živnostníka jsou počáteční investice velmi vysoké. Musí se také počítat s tím, že v prvním roce se investované peníze nemusí vrátit zpět. Je spíše pravděpodobnější, že budou potřeba další peníze na další chod firmy.

Nejdůležitější na začátku podnikání je dobře si rozmyslet obor, ve kterém budete podnikat. To také ovlivní investice na počátku podnikání (lektor versus výrobce). Je potřeba, abyste daný obor dobře znali a perfektně ovládali. Je také třeba si uvědomit, zda podnikání v dané oblasti nebude jenom „příspěvní do počtu“, ale že začnete s něčím, co v dané oblasti chybí. Proto je také velmi důležité udělat průzkum trhu a důkladně promyslet, kde ve vašem okolí je tzv. „mezera“, kterou byste mohli svým podnikáním vyplnit. A tím byste minimalizovali jednu z nejdůležitějších hrozeb na trhu a tou je konkurence.

Poté co máte důkladně promyšlené, ve které oblasti budete podnikat, je potřeba svoji činnost někam zařadit. Jedná se o přidělení činnosti k danému druhu živnosti, od které se dále budou odvíjet následující podmínky pro získání oprávnění k provozování živnosti. Jak jsem již dříve uváděla, můžete mít živnost ohlašovací či koncesovanou. Pokud spadáte pod živnosti ohlašovací, je třeba ji dále rozvést, zda vaše činnost je vázaná, volná či řemeslná. Tyto informace můžete mimo jiné získat např. v ŽZ č. 455/1991 Sb., konkrétně v příloze č. 1, v příloze č. 2 a č. 3. Seznam živností volných lze pak nalézt v příloze k nařízení vlády č. 140/2000 Sb. Jednotlivé zákony lze koupit v jakémkoli knihkupectví nebo ve specializovaných prodejnách. Zmiňovaný živnostenský zákon stojí necelých 100 Kč. Pokud ovšem nechcete mít náklady navíc, můžete také jednotlivé zákony nalézt na internetu. Veškeré informace lze také zjistit na finančních nebo živnostenských úřadech.

Příklad z praxe

Student nyní navštěvuje 4. ročník Vysokého učení technického v Brně, fakultu elektrotechniky a komunikačních technologií. V předešlém roce našel na internetu inzerát, kde počítačová škola hledala nové lektory. „To je moje příležitost“ řekl si.

Po absolvování výběrového řízení mu byla nabídnuta pozice externího lektora. Což pro něj znamenalo zařídit si živnostenský list. Vzhledem k tomu, že do té chvíle neměl žádné zkušenosti se zakládáním živnosti, nevěděl zda má nabídku přijmout. Dostal čas na rozmyšlenou a proto se obrátil na mě, zda bych mu neobjasnila, co by to obnášelo, a také zda bych mu popřípadě se založením živnosti nepomohla.

Problém při hledání oboru, ve kterém by mohl podnikat, byl předem vyřešen, protože byl přijat jako lektor počítačových kurzů. Tudíž nemusel mapovat jeho okolí a přemýšlet jak by se mohl uplatnit. Jeho investice do začátku podnikání nebyly vysoké. Pouze si musel opatřit živnostenský list (1 000 Kč) s tím související výpis z Rejstříků trestů (50 Kč). A k tomu, aby mohl vést kurzy si musel ještě koupit oblek (5 000 Kč). Co se týče prostor, kde bude podnikat, neměl žádné výdaje. Dochází totiž do počítačové školy, kde je vše zařízené a on se pouze stará o průběh kurzů.

Při volbě druhu živnosti jsem navrhla nejdříve projít seznam živností volných, zda by se zde nenašel odpovídající předmět činnosti. Důvod? Nemusí se prokazovat žádná odborná způsobilost, kterou by jinak musel splňovat. Při procházení přílohy živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsme narazili na dvě živnosti volné, které by byly vhodné, a to „Poskytování software a poradenství v oblasti hardware a software“ a „Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti“. Nevěděli jsme, který obor by se více hodil, proto jsem mu poradila, aby zašel na Finanční úřad v Brně, kde mu jistě ochotně poradí. Po rozhovoru s úřednicí finančního úřadu zvolil druhou možnost, kterou je „Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti“.

5.2 Veškeré potřebné dokumenty

Jste pevně rozhodnutí se založením živnosti, máte vybraný obor, teď musíte živnost ohlásit nebo o ni požádat (ohlašovací versus koncesovaná živnost). Při ohlášení živnosti nebo při žádosti o koncesi je důležité splnit potřebné všeobecné, popřípadě zvláštní podmínky provozování živnosti. K tomu, aby tyto podmínky byly splněny, je potřeba celá řada následujících dokumentů, které je potřeba vzít spolu s vyplněným jednotným registračním formulářem s sebou na příslušný živnostenský úřad. Jedná se o tyto dokumenty (lit. [11]):

- výpis z Rejstříku trestů ČR podnikatele nebo jeho odpovědného zástupce, ne však starší 3 měsíců, pokud výpis z Rejstříku trestů není doložen, vyžádá si ho živnostenský úřad sám (tím se může prodloužit doba vydání živnostenského listu resp. koncesní listiny)
- prohlášení odpovědného zástupce pokud je ustanoven, že souhlasí s ustanovením do funkce a s převzetím povinností
- výpis z obchodního rejstříku, pokud je v něm fyzická osoba zapsána, ne starší než 3 měsíce
- potvrzení příslušného orgánu státní správy, že fyzická osoba, která podniká nebo podnikala, nemá daňové nedoplatky (pokud potvrzení není doloženo, ověří si to sám živnostenský úřad)
- potvrzení příslušného orgánu státní správy, že fyzická osoba nemá nedoplatky na platbách pojistného a sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (pokud potvrzení není doloženo, ověří si to sám živnostenský úřad)
- čestné prohlášení, že fyzická osoba nemá nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění
- doklad o odborné způsobilosti, pokud je vyžadována

- písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, liší-li se od bydliště ohlašovatele
- doklad o zaplacení správního poplatku (za každou ohlašovací živnost 1 000 Kč a za každou živnost koncesovanou 2 000 Kč, za živnost provozovanou průmyslovým způsobem poplatek činní 10 000 Kč)

Tyto dokumenty fyzická osoba doloží v případě, že se jí to týká. Svoji totožnost prokazuje platným občanským průkazem.

Příklad z praxe

Aby tedy student získal živnostenský list, musel přiložit k ohlášení živnosti výpis z Rejstříku trestů a doklad o zaplacení poplatku za ohlašovací živnost. Doklad o odborné způsobilosti nemusel být předložen, protože se jednalo o živnost volnou, kde odborná způsobilost není požadována. Také potvrzení od finančního úřadu ani správy sociálního zabezpečení nemusel dokládat a to proto, že dříve nepodnikal.

O výpis z Rejstříku trestů si mohl požádat na jakémkoliv městském úřadě. Pro studenta bylo tudíž výhodnější si o něj požádat přímo v Brně, protože by jinak musel jet do místa svého bydliště. Před požádáním o výpis z Rejstříku trestů si nezapomněl zakoupit kolek v hodnotě 50 Kč. Tento kolek lze zakoupit například na poště. Poté stačí už jenom vyplnit Žádost o výpis z Rejstříku trestů, nalepit kolek, podepsat a odevzdat na úřadě, kde po ověření vašich údajů vaši žádost převezmou. Samotný výpis z Rejstříku trestů vám poté přijde poštou na vámi uvedenou adresu.

V dnešní době již není potřeba toto absolvovat, protože při nedodání výpisu z Rejstříku trestů si jej může živnostenský úřad sám z registru vyžádat.

Doklad o zaplacení poplatku za ohlašovací živnost získal student při zaplacení 1 000 Kč na pokladně Živnostenského úřadu v Zábřehu.

5.3 Získání živnostenského oprávnění

Potřebné dokumenty fyzická osoba předloží na příslušném živnostenském úřadě a to buď :

- a) spolu s vyplněným registračním formulářem, kde mimo jiné kromě ohlášení živnosti resp. žádosti o koncesi se zároveň registruje na správu sociálního zabezpečení, na zdravotní pojišťovnu a příslušný finanční úřad a to všechno **v jednom formuláři najednou**
- b) nebo zvlášť vyplní ohlášení živnosti resp. žádost o koncesi na živnostenském úřadě, ale poté se musí zvlášť sám zaregistrovat na příslušných úřadech v určených termínech

V případě volby jednotného registračního formuláře se všechny potřebné úkony potřebné k založení živnosti provedou na příslušném živnostenském úřadě, který je určen podle místa bydliště. Jednotný registrační formulář lze dostat přímo na živnostenských úřadech nebo lze stáhnout z internetových stránek.

Pokud se rozhodnete pro druhou variantu, tedy že si raději všechny úřady oběhnete sami, musíte počítat s tím, že vám to zabere více času. Jednotlivé formuláře lze získat přímo na příslušných úřadech nebo opět z internetových stránek. Registraci na správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu musíte stihnout do 8 dnů od vydání živnostenského oprávnění. A registraci na finančním úřadě pak musíte zvládnout do 30 dnů od vydání živnostenského oprávnění.

Příklad z praxe

Student si s sebou tedy vzal výpis z Rejstříku trestů, občanský průkaz a zamířil na místně příslušný živnostenský úřad. Pro fyzickou osobu s trvalým pobytem na území ČR je příslušný živnostenský úřad podle místa jejího bydliště. Jeho trvalé bydliště je

v Drozdově. Příslušný živnostenský úřad jsme našli na webových stránkách www.zivnostensky-urad.cz, kde jsme hledali podle okresu.

Živnost zakládal v květnu loňského roku, proto možnost využít jednotný registrační formulář neměl. Kdyby tato možnost již v té době existovala, jistě by jí využil. Postupoval tedy tak, že ohlásil živnost 19. května 2006 na živnostenském úřadě, kde mu živnostenský list byl vydán tentýž den, kdy živnost ohlásil. Registraci na místně příslušný finanční úřad provedl 22. května 2006, oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti správě sociální zabezpečení a zdravotní pojišťovně provedl 26. května 2006. Všechny registrace tudíž stihl včas a mohl již směle podnikat.

5.4 Přihlášení k sociálnímu a zdravotnímu pojištění

Na příslušné správě sociálního zabezpečení nebo živnostenském úřadě se registrujete k důchodovému a nemocenskému pojištění. Nemocenské pojištění je dobrovolné, tudíž pokud nechcete, nemusíte ho platit. V případě, že se přihlásíte na nemocenské pojištění, účast vzniká dnem přihlášení. V případě, že jste student, v prvním roce neplatíte žádné zálohy. Ty se zúčtují až v přehledu příjmů a výdajů za daný rok. Pokud vaše příjmy nejsou vysoké, může se stát, že i nadále zálohy platit nebudete. Pokud ale ovšem vaše příjmy překročí určitou výši (za rok 2006 příjmy po odpočtu výdajů činí 45 200 Kč), musíte zálohy platit a zároveň doplatit rozdíl na sociálním pojištění (lit. [15]).

Oznámení o zahájení živnostenského podnikání podáváte u místně příslušné správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně, u které jste pojištěni.

Po oznámení o zahájení živnostenského podnikání, jak OSSZ tak ZP, jste povinni platit měsíční zálohy. V současné době záloha za zdravotní pojištění činí 1 360 Kč a na sociální pojištění 1 491 Kč. Pokud ale podnikáte a vaše činnost se považuje za vedlejší (při studiu, máte-li nárok na částečný nebo plný invalidní důchod, máte-li nárok na rodičovský příspěvek atd.) měsíční zálohy máte nižší 597 Kč na sociální pojištění. Měsíční zálohy u vedlejší činnosti na zdravotní pojištění platíte v takové výši, jaké vyšly v posledním Přehledu (můžete klidně platit i 30 Kč měsíčně).

Příklad z praxe

V našem příkladu hraje důležitou roli, že se jedná o studenta, proto se jeho činnost považuje jako vedlejší. Tuto skutečnost však musel doložit potvrzením o studiu. V takovém případě nemusí v prvním roce podnikání platit zálohy. V dalších letech se potom vychází ze zisku v prvním roce podnikání. Student po prvním roce podnikání měl zisk, ze kterého musí v letošním roce platit zálohy. Jednotlivé přihlášky a přehledy o příjmech a výdajích můžete vidět v příloze, kde jsou vyplněné a vypočítané zálohy, jak na důchodové pojištění a statní politiku zaměstnanosti, tak i na zdravotní pojištění.

5.5 Registrace k daním

K jednotlivým daním se registrujete na příslušném finančním úřadě, který je přidělen podle vašeho místa trvalého bydliště nebo, jak už jsem víckrát zmiňovala, máte novou možnost přihlásit se k jednotlivým daním prostřednictvím jednotného registračního formuláře na živnostenském úřadě. Může se stát, že se budete muset zaregistrovat i k více daním najednou podle toho, jakou činnost budete provozovat a jaké vám vyplynou povinnosti. Daň, která vás jistě nemine, je Daň z příjmů fyzických osob. Ke které se musí zaregistrovat každá osoba samostatně výdělečně činná. Dále se také registruje k dani z přidané hodnoty, ke spotřební dani, k dani z nemovitosti, k dani silniční (lit. [15]).

Příklad č. 1:

Pan Karel Souček je zedník a podniká na základě živnostenského oprávnění. Nemá žádnou provozovnu a vlastní jedno auto, které používá k podnikatelským účelům. Jeho příjmy za kalendářní rok se pohybovaly kolem 0,5 milionu Kč. K jakým daním se musí pan Karel Souček zaregistrovat?

Daň z příjmů fyzických osob – má příjmy podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb.

Silniční daň – auto používá k podnikatelskému účelu

Příklad č. 2:

Pan Rudolf Filip provozuje maloobchod, zaměstnává 2 zaměstnance, jeho roční obrat je Kč 2 000 000,--, vlastní služební automobil, pan Filip vlastní provozovnu v Brně. K jakým daním se musí pan Filip zaregistrovat?

Daň z příjmů fyzických osob – má příjmy podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb.

DPH – roční obrat přesáhl stanovenou výši

Silniční daň – vlastní služební automobil, sloužící k podnikání

Daň z nemovitosti – je vlastníkem budovy

Jako radu na závěr bych uvedla to, abyste si raději udělali kopii přihlášky. Nikdy nevíte, kdy se vám bude hodit. Nejčastějším problémem je také v případě poslání přihlášky poštou fakt, že poplatník se zapomíná podepsat. V takovém případě se vám termín přihlášení může posunout a vy ho nemusíte stihnout.

Příklad z praxe

Student neměl možnost podat jednotný registrační formulář, proto se musel zaregistrovat na finančním úřadě sám. To provedl 22. května 2006, splnil tedy 30-denní lhůtu pro podání. Bude se přihlašovat pouze k dani z příjmů fyzických osob. K dalším daním se registrovat nemusí, protože nemá firemní automobil, nemá budovu na podnikání a jeho příjem nepřesáhne hranici pro placení DPH. Poté co se zaregistroval mu přišlo domů Osvědčení o registraci, kde bylo uvedeno jeho daňové identifikační číslo (DIČ). Vyplněný formulář k registraci dani z příjmů fyzických osob a osvědčení o registraci můžete vidět v příloze č. 5 a č. 6.

5.6 Vydání živnostenského listu resp. koncesní listiny

Splňujete-li podmínky, je vám živnostenský list vydán do 15 dnů ode dne doručení ohlášení a koncesní listina je vám vydána v případě, kdy jste splnili veškeré podmínky, do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese (lit. [11]).

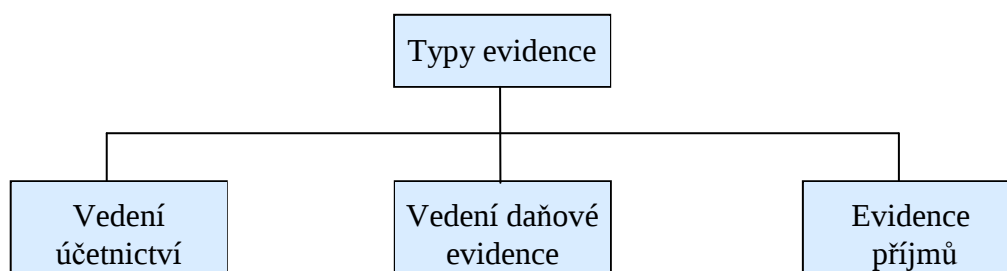
Živnostenský úřad má právo si potřebné dokumenty (např. výpis z rejstříků trestů ČR nebo potvrzení příslušné správy sociálního zabezpečení, že nemáte nedoplatky apod.) vyžádat a to v případě, kdy jste tyto dokumenty nedodali. V tomto případě se ale může doba pro vydání oprávnění k podnikání prodloužit. Pokud tedy se založením živnosti spěcháte, je nejlepší donést vše potřebné ihned.

Příklad z praxe

Student donesl ohlášení živnosti v pátek 19. května 2006 na živnostenský úřad v Zábřehu, tentýž den byly zkontrolovány veškeré náležitosti a při odchodu z úřadu už si v ruce držel potřebné oprávnění.

5.7 Výběr typu záznamní evidence

Máte živnostenské oprávnění, jste úspěšně zaregistrovaní, nyní můžete začít směle podnikat. Pro všechny případy si schovávejte veškeré účty vztahující se k podnikání (např. paragony, účtenky, bankovní výpisy, faktury). U pokladny v obchodě vždy chťejte "daňový doklad", který si pak můžete uplatnit.



Obrázek č. 6: Typy evidence

Vedení účetnictví

Zákonem stanovenou povinností podnikatelů je vedení předepsané evidence nebo účetnictví. V případě, že váš roční obrat nepřesáhl hranici 15 mil. Kč, pak splňujete podmínky pro vedení daňové evidence. Pokud tuto hranici obratu za kalendářní rok překročíte, jste povinen vést účetnictví. Povinnost vést účetnictví má také každá fyzická osoba, která se pro účetnictví rozhodla dobrovolně nebo fyzická osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku. Rozsah a způsob vedení účetnictví je definováno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (lit. [15]).

Vedení daňové evidence

Stručné definování vedení daňové evidence obsahuje § 7b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Evidenci příjmů a výdajů musíte vést v takovém členění, které je nutno pro stanovení základu daně. Dále musíte evidovat majetek a závazky. Potěšující je fakt, že není předepsaná žádná standardní forma vedení této evidence. Způsob vedení daňové evidence je tedy pouze na vás, můžete je vést na papíře, na počítači v Microsoft Wordu nebo Excelu.

Příklad vedení daňové evidence

Tabulka č. 4

Datum/doklad	Text	Hotovost		Banka		Příjmy		Výdaje	
		příjem	výdaj	příjem	výdaj	daňové	nedaň.	daň.	nedaň.
---	---	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ

Evidence příjmů

Povinnost vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou činností vyplývá z § 7 odstavce 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Pokud budete uplatňovat výdaje procentem, postačí vám vést pouze evidenci příjmů. To znamená, že nemusíte vést ani daňovou evidenci. Je to jednodušší způsob, jak zjistit případnou daň. Pokud vedete evidenci příjmů, nemusíte dále schovávat žádné výdajové doklady ani si s nimi plést hlavu, jestli je či není výdaj daňově uznatelný. Postačí vám pouze sepisovat vaše příjmy a na konci roku výdaje uplatníte procentem. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je potom váš zisk ke zdanění (lit. [15]).

Příklad z praxe

Student si pro vedení příjmů a výdajů zvolil vedení daňové evidence. Nakoupil si tedy potřebný peněžní deník a knihu vydaných faktur. Další knihy nepotřebuje, protože mu nikdo nic nedodává, nemá zaměstnance a nemá auto. Po určité době zjistil, že nemá žádné významné výdaje. Proto jsem mu navrhl, že bude efektivnější vést pouze evidenci příjmů. Výhodnější pro studenta tedy je uplatňování výdajů procentem podle § 7 odst. 9 písmene c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zakoupený peněžní deník a knihu vydaných faktur jsme využili k vedení příjmů. Do knihy vydaných faktur jsme zapsali vydané faktury a z peněžního deníku jsme se inspirovali pro sestavení tabulky v Excelu, kde vede svoje příjmy. Studentovu evidenci příjmů za rok 2006 a Knihu vydaných faktur za rok 2006 můžete vidět v následující části práce.

Evidence příjmů za rok 2006

Tabulka č. 5

Datum	Číslo dokladu	Text	Peněžní prostředky		Příjmy zahrn. do ZD	
			v hotovosti	u peněžního ústavu	z prodeje služeb	ostatní
15.6.	VBÚ č.1	Úhrada odběratele	---	5 056,00	5 056,00	---
17.7.	VBÚ č.2	Úhrada odběratele	---	2 200,00	2 200,00	---
23.8.	VBÚ č.2	Úhrada odběratele	---	3 200,00	3 200,00	---
15.9.	VBÚ č.2	Úhrada odběratele	---	7 200,00	7 200,00	---
15.9.	VBÚ č.2	Úhrada odběratele	---	2 000,00	2 000,00	---
16.10.	VBÚ č.3	Úhrada odběratele	---	5 200,00	5 200,00	---
16.10.	VBÚ č.3	Úhrada odběratele	---	8 800,00	8 800,00	---
15.11.	VBÚ č.3	Úhrada odběratele	---	7 200,00	7 200,00	---
15.11.	VBÚ č.3	Úhrada odběratele	---	31 220,00	31 220,00	---
20.12.	VBÚ č.3	Úhrada odběratele	---	19 000,00	19 000,00	---
Σ	xxx	xxx	xxx	91 076,00	91 076,00	xxx

Z této tabulky musí být čitelný **základ daně** pro stanovení celkové daňové povinnosti, což tato tabulka splňuje. Z této částky se pak také vychází při vyplňování daňového přiznání a při zpracovávání jednotlivých Přehledů o příjmech a výdajích.

K tomu, aby mohl vést evidenci příjmů, musí také evidovat veškeré faktury, které vydal. Při uhrazení této faktury odběratelem si pak student může na základě výpisu z bankovního účtu napsat do dalšího řádku evidence další příjem. Jak vypadá Kniha vydaných faktur za rok 2006, vidíte v následujícím textu.

Kniha vydaných faktur za rok 2006

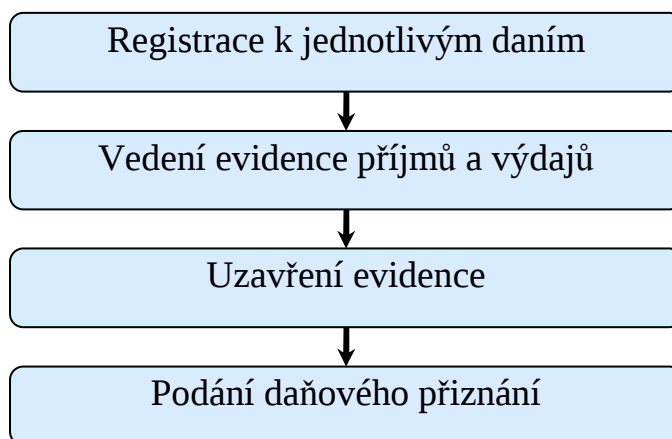
Tabulka č. 6

<i>Datum</i>	<i>Číslo dokladu</i>	<i>Odběratel</i>	<i>Kč</i>	<i>Splatná dne</i>	<i>Uhrazená dne</i>	<i>Číslo dokladu</i>
31.05.	N-001	odběratel	5 056,00	15.06.	15.06.	VBÚ č. 1
30.06.	N-002	odběratel	2 200,00	15.07.	17.07.	VBÚ č. 2
31.07.	N-003	odběratel	3 200,00	15.08.	23.08.	VBÚ č. 2
31.08.	N-004	odběratel	7 200,00	15.09.	15.09.	VBÚ č. 2
31.08.	N-005	odběratel	2 000,00	15.09.	15.09.	VBÚ č. 2
30.09.	N-006	odběratel	5 200,00	15.10.	16.10.	VBÚ č. 3
30.09.	N-007	odběratel	8 800,00	15.10.	16.10.	VBÚ č. 3
31.10.	N-008	odběratel	7 200,00	15.11.	15.11.	VBÚ č. 3
31.10.	N-009	odběratel	31 220,00	15.11.	15.11.	VBÚ č. 3
30.11.	N-0010	odběratel	19 000,00	15.12.	20.12.	VBÚ č. 3
31.12.	N-0011	odběratel	11 300,00	15.01.		

Jednotlivé faktury si musí podnikatel vyhotovit jak pro sebe, ty si musí schovat, tak i pro svého odběratele. Faktura vydaná 31.12.2006 se v příjmech za rok 2006 neobjeví, protože odběratel ji uhradil až v lednu. Tato faktura, de facto její příjem, se bude počítat až do zdaňovacího období 2007.

5.8 Daňové přiznání

Jednotlivé kroky, kterými podnikatel musí projít, než může sestavit daňové přiznání.



Obrázek č. 7: Kroky předcházející před podáním daňového přiznání

Na konci každého roku se uzavírají veškeré evidované deníky, knihy a tabulky. Jejich zpracováním zjistíte váš zisk, ze kterého následně vypočtete daň. Podle vaší daňové evidence či evidence příjmů budete sestavovat daňové přiznání. Pokud budete vést daňovou evidenci kvalitně a přehledně, budete mít všechny věci správně zapsané, poté nebudete se sestavením daňového přiznání mít problémy. Pokud jste nechali zapsání položek do evidence na konec roku nebo jste to zapsali ledabyly budete daňové přiznání sestavovat hůře.

Daňové přiznání jste povinni podat do 31. března následujícího roku po zdaňovacím období. Pokud bude vaše daňové přiznání zpracovávat daňový poradce, je lhůta pro podání daňového přiznání prodloužena do 30. června po zdaňovacím období.

Příklad z praxe

Daňové přiznání za rok 2006 byl student povinen podat do 2. dubna 2007. Je to tím, že 31. března připadlo na sobotu a tím pádem se termín posunul. Student si vedl přehledně evidenci příjmů, proto neměl problém sestavit daňové přiznání. Všechny faktury má řádně zaevidované a založené stejně jako výpisy z účtu.

Protože nic nechtěl ponechat náhodě, daňové přiznání spolu s přehledy podal již 16. března. To proto, kdyby posléze našel chybu, aby ještě stihl podat opravné daňové přiznání, ze kterého by neplatil penále. V daňovém přiznání vycházel ze součtu příjmů z daňové evidence. Vyplněné daňové přiznání za rok 2006 můžete vidět v příloze.

5.9 Přehled příjmů a výdajů OSSZ a ZP

Přehled pro zdravotní pojišťovnu musíte podat do 8 dnů po podání daňového přiznání. V ten samý den je také doplatek splatný. Přehled příjmů a výdajů OSSZ můžete podat až do 30 dnů od podání daňového přiznání, v ten samý den je také doplatek splatný (lit. [20]).

Příklad z praxe

Student jednotlivé přehledy podal v tentýž den, kdy podal daňové přiznání. Poté podal příkazy k úhradě, protože mu vznikly nedoplatky. Od března do února bude muset platit měsíční zálohy. Vypočítané nedoplatky a měsíční zálohy můžete vidět v příloze č. 11 a 12, kde jsou uvedeny vyplněné přehledy.

5.10 Kontrola

Jednotlivé evidence a doklady si schovávejte po dobu 5 let, je to vaše povinnost. Daňovou kontrolou správce daně prověřuje daňový základ. Tato kontrola vychází především z účetnictví, popřípadě daňové evidence. Dále správce daně kontroluje správnost částek uvedených daňovým subjektem v daňovém přiznání atd. Pokud v průběhu kontroly zjistí správce daně závažné nedostatky v účetnictví, má oprávnění zahájit řízení. Výsledkem řízení je pak uložení pokuty.

Kontrola prováděná živnostenským úřadem prověřuje, zda jsou plněny povinnosti stanovené živnostenským zákonem. Pokud jsou porušeny povinnosti podnikatele, může být živnostenským úřadem uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč.

Fyzické osobě, která neoprávněně podniká v činnosti, která je předmětem živnosti volné může být uložena pokuta do výše 50 000 Kč. Pokuta do výše 100 000 Kč je uložena FO, která neoprávněně podniká v živnosti řemeslné nebo vázané. A u neoprávněného podnikání v činnosti, která je předmětem živnosti koncesované, může úřad uložit pokutu až do výše 200 000 Kč. Při určování výše jednotlivých pokut živnostenský úřad přihlíží zejména na rozsah, závažnost, způsob, dobu trvání a následky protiprávního jednání (lit. [11]).

Veškeré pokuty, které mohou být podnikateli uloženy, jsou vymezeny v živnostenském zákoně č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

6 Závěr

V úvodu své bakalářské práce jsem si dala za cíl vytvořit metodiku založení živnosti, kterou by využívali především začínající podnikatelé resp. potenciaální živnostníci, kdy při využití tohoto vodítka by měli možnost si ulehčit a zrychlit zahájení živnosti.

Práce obsahuje jak teoretickou část, tak i část praktickou, která obsahuje založení živnosti v praxi. V teoretické části se zdálo, že zakládání živnosti není zase tak složité. Ovšem v praxi to už není tak jednoduché, jak se na první pohled zdálo. V průběhu reálného zakládání živnosti se vyskytly některé problémy, se kterými jsem si nevěděla rady a na které jsem v práci upozornila.

Během vypracovávání práce jsem zároveň poskytla připravený dotazník některým podnikatelům, kde zhodnotili svoje začátky a uvedli některé problémy, které provázely začátky jejich podnikání. Na základě těchto výsledků jsem zhodnotila celou situaci začínajících podnikatelů. Také se mi při zpracovávání výsledků dotazníku potvrzovaly mé počáteční hypotézy. Především nedostatek informací, neznalost ekonomických pojmů a neorientovanost v zákoně. Zmíněné nedostatky jsem se snažila odstranit jednak logickou posloupností potřebných informací a také uvedením jednoduchého ekonomického slovníčku. Co se týká orientovanosti v zákoně je zapotřebí, aby již každý sám si našel vlastní způsob.

Díky tomu, že jsem věnovala dostatek času přípravě teoretické části, mě nic zásadním způsobem nepřekvapilo. Ovšem teorie je v zásadě odlišná od praxe. Teoreticky se můžeme připravit na všechno, ale po praktické stránce je to komplikovanější. Za zmínku by stálo množství lidí, kteří v dotazníku uvedlo, že problémy, které měly v počátcích jejich podnikání, byly natolik velké, že by se již do podnikání nepouštěli. Takto smýšlejících lidí bylo celých 10 %.

Při zpracovávání výsledků ankety jsem si stále více uvědomovala, že problémy se zakládáním živnosti jsou významné. Pouhých 7 % dotazovaných by bylo schopno založit živnost bez sebemenších problémů a zaváhání. Ostatních 93 % si tak jistých nebylo a nějaká pomoc by se jim hodila. Proto si myslím, že moje bakalářská práce

bude přínosem a pomůckou, která přinejmenším ulehčí a zefektivní jednotlivé činnosti. Usnadní časově náročné hledání a shromažďování potřebných informací k získání živnostenského oprávnění a následných kroků s podnikáním souvisejících.

Součástí práce jsou také přílohy vyplněných originálních formulářů, které jsou potřeba při zakládání živnosti. Náplň těchto formulářů je zpracována na příkladu z praxe. I přesto, že v době, kdy jsme živnost zakládali, nebyla možnost využít JRF, je v příloze JRF zpracován na modelovém příkladu. Díky tomu si případní zájemci mohou vybrat z obou momentálně nabízených možností.

V průběhu jsem již zmiňovala, že návrh v podobě metodiky zahájení živnostenského podnikání by mohl být zpřístupněn na úřadech, které souvisejí se zakládáním živnosti (živnostenské úřady, finanční úřady, správy sociálního zabezpečení a také zdravotní pojišťovny). Dále by mohl být uveden na internetu a to například na stránkách živnostenského úřadu. Tuto možnost by uvítala většina budoucích podnikatelů, kteří by si touto formou udělali jakýsi náhled na celou problematiku, která by se jim v průběhu zakládání hodila.

Možnosti rozšíření této práce a ještě většího užitku vidím v možnosti vytvořit webové stránky, na kterých by byla uvedena jak samotná práce, tak i další podobné práce, vzory vyplněných formulářů včetně poznámek a komentářů k vyplnění a odkazy na webové stránky příslušných úřadů. Dále by bylo možné vytvořit internetové fórum, kde by uživatelé měli možnost si radit navzájem a sporné věci by se řešily s odborníkem.

Seznam použitých zdrojů

- [1] DOLEŽALOVÁ, M. *Daňová evidence 2006*. 2006. ISBN 80-251-0912-7.
- [2] DOLEŽALOVÁ, M. *Daňová evidence 2007*. 2007. ISBN 80-251-1556-5.
- [3] KOVAŘÍKOVÁ, E. *Co všechno jste nevěděli o podnikání a báli jste se zeptat*. 1995. 137 s. ISBN 80-85764-10-5.
- [4] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2003. ISBN 80-863-9584-7.
- [5] LANGDON, K. *100 tipů jak začít úspěšně podnikat*. 2006. ISBN 80-251-0797-3
- [6] PELECH, P. a PELC, V. *Daň z příjmů s komentářem*. 2006. ISBN 80-7263-341-4.
- [7] POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena Jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. 2004. ISBN 80-7204-348-X.
- [8] SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2006*. 2006. 128 s. ISBN 80-247-1446-9.
- [9] SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2006 kompletní průvodce s předpisy*. 2006. 128 s. ISBN 80-247-1606-2.
- [10] Vybíhal, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2006 praktický průvodce*. 2006. ISBN 80-247-157-75.
- [11] Zákon č. 455/1991/Sb., o živnostenském podnikání ze dne 1. srpna 2006.
- [12] Zákon č. 513/1991/Sb., obchodní zákoník ze dne 14. srpna 2006.
- [13] Zákon č. 586/1992/Sb., o daních z příjmů ze dne 1. ledna 2007.
- [14] Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ze dne 5. února 2007.
- [15] /online/ KONEČNÁ, J. Jak podnikat. Dostupné z : <http://www.jakpodnikat.cz>. Poslední úprava 13. 10. 2006.
- [16] /online/ Podnikání. Dostupné z: <http://www.euroekonom.cz>. Poslední úprava 27. 10. 2006.
- [17] /online/ Adar – daňové poradenství. Dostupné z: <http://www.adar.cz>. Poslední úprava 15. 2. 2006.
- [18] /online/ Jak podnikat. Dostupné z: <http://www.poradna.koj.cz>. Poslední úprava 6. 8. 2006.
- [19] /online/ Zákony. Dostupné z <http://www.businesscenter.cz>. Poslední úprava 11. 4. 2007.

- [20] /online/ Finance. Dostupné z <http://www.aktualne.centrum.cz>. Poslední úprava 8. 3. 2007.
- [21] /online/ Daně a stát. Dostupné z <http://www.mesec.cz>. Poslední úprava 10. 3. 2007.
- [22] /online/ Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dostupné z <http://www.mpo.cz>. Poslední úprava 26. 7. 2006.

Seznam použitých zkratek a symbolů

CRM	centrální registrační místa
DIČ	daňové identifikační číslo
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DZD	dílčí základ daně
FÚ	finanční úřad
JRF	jednotný registrační formulář
OSSZ	okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
ZD	základ daně
ZP	zdravotní pojištění
ŽZ	živnostenský zákon

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základ daně.....	31
Tabulka č. 2: Souhrnné výsledky z dotazníku	40
Tabulka č. 3: Nutné finance do začátku podnikání.....	41
Tabulka č. 4: Příklad vedení daňové evidence	52
Tabulka č. 5: Evidence příjmů za rok 2006	53
Tabulka č. 6: Kniha vydaných faktur za rok 2006.....	54

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Rozdělení živností	14
Obrázek č. 2: Schéma získání živnostenského oprávnění	18
Obrázek č. 3: Daňová soustava.....	25
Obrázek č. 4: Postup určení předmětu daně	29
Obrázek č. 5: Postup při výpočtu daňové povinnosti	32
Obrázek č. 6: Typy evidence	51
Obrázek č. 7: Kroky předcházející před podáním daňového přiznání.....	55

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Dotazník
- Příloha č. 2: Žádost o výpis z Rejstříku trestů
- Příloha č. 3: Ohlášení živnosti
- Příloha č. 4: Živnostenský list
- Příloha č. 5: Přihláška k registraci pro fyzické osoby
- Příloha č. 6: Osvědčení o registraci
- Příloha č. 7: Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSSZ
- Příloha č. 8: Oznámení pojištěnce VZP
- Příloha č. 9: Jednotný registrační formulář
- Příloha č. 10: Daňové přiznání za rok 2006
- Příloha č. 11: Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2006 OSSZ
- Příloha č. 12: Přehled za rok 2006 VZP